

Szerkesztőség:

1-ső kerület 246. házszám,
 hová a lap szellemi részét
 illető közlemények kü-
 dendők.

Kéziratok vissza nem
 adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
 könyvnyomdája, hová a
 előfizetési pénzek, a hirde-
 tések és ezeknek díjai, va-
 lamint a felszólamlások kü-
 dendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva egész évre 4 frt, fél-
 évre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám 8 kr.

Felelős szerkesztő:

Máthé József,

Társ-szerkesztő:

Viz Zoltán,

Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények:

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a ki-
 adóhivatalhoz küldendők. Nyílttér sora 50 kr.

A kenyér.

Nem azt a kenyeret értjük, a mit kés-
 sel lehet szegni, hanem átvitt értelemben a
 megélhetést.

Hiszen annyit lehetne beszélni arról a
 kenyérről is, a mit a tarisznyába szoktak
 tenni, a mit a szegény ember első helyre
 helyez, a mit a duskálkodó gazdag fitymálva
 félre lök asztalán.

Minél kevesebb kenyeret enni... Ez
 az uras.

A kire az édes apja, vagy nagynénje
 vagyont nem hagyott, — a kinek a vélet-
 len megengedhető vagy meg nem enged-
 hető uton módon olyan jövedelmet nem jut-
 tatott, a miből gondtalanul élhet, annak a
 megélhetésért, a kenyérért küzdeni, dol-
 gozni kell.

Igen — küzdeni, dolgozni; mert a ke-
 nyérkereső dolog nemcsak fáradsággal, ha-
 nem küzdéssel is jár. Mindég ott leselkedik
 az irigység mellettünk, hogy a kenyérkereső
 dolog nyelét kicsavarja kezünkből; ezzel a
 fekete lelkü irigységgel tehát folyton hadi
 lábón állunk.

Innen lehet kimagyarázni az okát a

számtalan surlódásnak, mely a társas együtt-
 élésben lépten-nyomon észlelhető. Ezért nem
 lehet teljes békesség az emberek között.

A kenyér... a megélhetés... ez az
 iránytűje minden utainknak.

Sokat irtak már a kenyérről, a megél-
 hetés mikéntjéről, — sokat irtak már a
 munkás ember keresetéről, küzdelméről, a
 szegények kétségbe esett helyzetéről. Ugy-
 annyira, hogy alig birunk képzelni magunk-
 nak olyan józan gondolkozású embert, aki
 meg ne volna győződve arról, hogy itt
 ezen a földön minden kinek meg
 kell élni.

Hát ha meg vagytok erről győződve,
 akkor miért ácsánkodtok egymás ellen, —
 ha tudjátok, hogy annak a másiknak itt
 megélni joga van, akkor mért igyekeztek
 őt kenyérkeresésében akadályozni, — ha
 ez a jog egyenlő mindnyájunkkal, miért
 akarjátok a másik kezéből kicsikarni a ke-
 nyeret, csak hogy nektek több legyen?

A rossz lélek sugalata ösztönöz benne-
 teket erre...

Egy kis emberszeretettel, egy kis józan
 ítélő kepeséggel mindenki leküzdheti ma-
 gában a kenyéririgységet, — és ez nem is

valami nagy lelki megerőltetéssel jár...
 csupán egy kis jó akarat kell hozzá, — az
 pedig de sokszor bekopogtat lelkünk világá-
 nak ajtaján, csak hogy nem szívesen látott
 vendég az nálunk, mert áldozatot követel
 tőlünk... a lemondást. Lemondani a
 kedvező anyagi helyzetről, lemondani a
 kínálkozó alkalmak felhasználásáról.

„Lemondani, lemondani, —

Könnyű azt úgy kimondani.“

De hát a jó akarat nem is kívánja
 azt, hogy egészen lemondjunk minden jö-
 vedelmünkről, csak azt susogja — hallgas-
 sátok csak meg — hogy:

„Élni — és élni hagyni.“

Biztosítsunk!

(V.) Alig van annál szomorúbb látvány,
 mint midőn a gazda sok költsége és fára-
 dozása gyümölcsét tönkre téve látja akkor,
 a midőn már csak néhány nap választja el
 őt annak tulajdonba vételétől.

A mult hó utolsó napjai az ország
 igen sok vidékén okoztak ily szomorú lát-
 ványt. A jég és vihar az ország több helyén
 oly erővel tört ki, hogy a termést teljesen
 tönkre verte, erős fákat tövestől kicsavart
 és messze eldobott, az épületekről lesodorta

láltam, hogy itt jó részt deszka palló a kövezet.

Elődöm példás rendben vezette hivatalát.
 Nem csoda, hiszen ha az ember folyvást nem akar
 aludni, dolgoznia kell, hogy meg ne ölje az una-
 lom, mert itt szórakozásról szó sem lehet.

Másnap, harmadnap folyton esett az eső. Az
 utczákon néhány bevásárló asszonyon s néhány
 dolga után látó hivatalnokon kívül senkit sem
 látni.

Ötödik nap megunták a felhők a dolgot, az
 ég másik sarkába vonultak, a nap pedig szánako-
 zólag mosolygott le a fenéig átázott földre.

Esernyőmet sítapálczával cseréltem fel s el-
 indultam szétnézni, s míg lábaimat nagy fáradsá-
 ggal huzgáltam a ragadós pépből, mely alól csak
 itt-ott kandikált ki egy darab deszka, elgondolkoz-
 tam a régi jó időkről, mikor az emberek még ilyen
 járdán is tudtak járni, pardon! nem csak tudtak,
 de e városka jámbor lakói még ma is tudnak. Bá-
 multam is, sajnáltam is őket.

Alig vetem fel a szememet, hogy alkalmas
 egyént keressek, kire szánakozó érzésemet kive-
 titem, egy elegánsan öltözött hölgyet pillantot-
 tam meg.

Ah! hát itt még szép hölgyek is vannak!

Idegesen kaptam monoklim után, szememre
 vágtam s műértő szemmel mustráltam a hajlékony
 derekat, keskeny lábaeszkákat, gyönyörű szürke
 szemeket, (bolondultam a szürke szemekért). A
 hölgy e közben egészen közelembé ért, ő is ve-
 tett rám egy futó pillantást, szemekünk találkoztak

TÁRCZA.

Sár.

— Irta: N. V. —

Uraim, hölgyeim, ki szereti a sárát? Ugyan
 akadna-e egy is önök közül, ki igennel felelne,
 kis városi lakók; hát önök közül nagyvárosi del-
 nők, kik különben szívesen mutogatják felfogott
 ruháik közül karesú bokájukat? Senki. „Pfüj! nincs
 valami rettenetesebb dolog, mint sárban járni“
 hallom feleletül innen is, onnan is. Teljesen iga-
 zat adok önöknek, pedig én mégis szeretem a sa-
 rat. Ne tessék kinevetni, még egyszer mondom:
 szeretem a sárát. Bolondnak gondolnak? Nem va-
 gyok én! csak igen hálás a sár iránt, mely engem
 eljuttatott a boldogsághoz, miután annyian szalad-
 nak, keresik égben, földön, kunyhóban, palotában,
 én mgntaláltam a sárban. Elmondom történetét.

A fővárosban születtem, nevedtem fel, így
 kevés részem volt áldott jó alföldünk barátságos
 sarában. A sárnak még a hírétől is iszonyodtam.
 Valahányszor esett az eső, mindig haragudtam
 azokra a lány szívü angyalokra, kik siratják ezt a
 vén bűnös földet, mintha a bánatos angyal köny-
 nyekből lenne egyéb, mint fekete sár.

Mint adóhivatalnokot, áthelyeztek egy alföldi
 nagyobb városba. Áthelyeztetésemet nem valami
 nagy örömmel vettem, sajnáltam elhagyni a fővá-
 rost, melynek örökös zaját úgy megszokta a fü-

lem, a jó czimborákat, kávéházakat, egyszóval nem
 szívesen mentem. Ha az ember huszonöt éves,
 tele élvágygyal, nem örömet temetkezik el a vi-
 lág elől egy unalmas kis fészekbe, melynek még
 az a szeretetreméltó szokása is meg van, hogy
 utczáin örökösen térdig érő sár van. Mit volt ten-
 nem, fel kellett vennem a terhet, mely rám nézve
 — persze az öregeim szerint „végtelenül előnyös.“
 Nem tudnám miért: gondoltam, de tudta ám apám!
 Ő t. i. megelégette lumpolásomat, mert nagyban
 üttem a költést (értem alatta nem a vers faragást.
 Uram bocsa' nem), bucsúzás képen aztán az öre-
 gem egy hosszú predikációban tudtomra adta,
 hogy itt az ideje, hogy megjöjjön az eszem, ve-
 gyem komoly oldaláról az életet, telepedjem le
 P...ben, keressek magamnak valami jóra való
 leányt feleségül. No még csak az kellene, egy fa-
 lusi lány mellé lánczolva lenni egész életre! Isten
 menten! Megfogadtam, hogy nem nőülök meg.

Ilyen hangulatban indultam kinszenvedésem
 helyére, s mikor a kis állomás harangja jelezte a
 vonat megérkezését (még akkor csengettek), azt
 hittem, hogy már az én jó kedvemnek huzzák a
 lélekharangot. A legelső lépésem is egy pocsolya
 kellő közepébe esett. Dühömet leírni lehetetlen.
 Azt az érzést sohasem feledem el, mit akkor érez-
 tem, mikor finom sárga cipőm a latyakban elme-
 rült. Elkerítettem egy pár mindenszentek litániáját,
 míg nagy ügygyel-bajjal kijelet lakásomra értem.
 Másnap hivatalomat kellett átvennem. Szakadt az
 eső egész nap. Az utczára kiérve elkeseredetten

a földézetet. Családapák, kiknek egy évi feotartásukat képezte volna a learatandó termés, kétségbeesve látták az elemek e kegyetlen munkáját, mely őket inségre, talán koldusbotra is juttatta. Az ujságok szerint 30 millió forint körül jelentettek be károkat a biztosító intézeteknél.

Ilyenkor tűnik ki aztán a biztosítás áldásos volta, mert igaz ugyan, hogy a különféle biztosító intézetek nem egyedül humánus szempontok által vezéreltetnek, ellenkezőleg a nyereségre való kilátás az, mi a részvényeseket társulattá csoportosítja, mindazonáltal a biztosítás igénybe vétele nagyon ajánlható s a biztosító intézetek, föltéve, hogy méltányos és arányos nyereséggel megelégednek tőkájök befektetése és kockázata után, úgy tekinthetők, mint a gondviselés eszközei, melyek éppen a legszegényebb birtokosok oltalmára vannak hivatalva.

A magyar ember maradi természeténél fogva idegenkedik az új dolgoktól: azt nézi, hogy apja, nagyapja mit s hogyan csinált s a szerint intézi ő is dolgait. Mert ősei nem biztosítottak s mégis megéltek valahogy, ebből azt a tanulságot vonja le magának, hogy ő sem biztosít, majd csak megél ő is a nélkül.

Pedig amint már említettem, éppen a legszegényebb birtokos osztály-, a kisgazdáknak van legnagyobb szüksége arra, hogy az a kevés jövedelem legalább, mely keserves munkája után úgy is csak alig bírja a sok adó mellett családjoknak az életfentartást biztosítani, ne legyen kitéve a megsemmisülés rizikójának, a melyet az idő szeszélye előidézhet. Igaz, hogy a biztosítási díj újabb teher, egy neme a földbirtokra amugy is már nagyon fölszaporodott adóknak, mindazonáltal már magában véve az a nyugalom sokat ér, melyet az évi életföltétel bizton-sága nyújt s midőn aztán csakugyan eljő a csapás, megtörténik a kár, mily jól esik annak értékű kipótlás!

Midőn itt általában biztosításról beszé-

s ebben a pillanatban a hölgy egy alapjától elvált deszkára lép, az inog alatta, egyszerre csak azon veszem magam észre, hogy a karjaim közé esik.

Füle hegyéig elpirult szegényke, gyorsan kiegyenesedett s anélkül, hogy csak rám tekintett volna, tovább lebegett, én pedig állva maradtam s bámultam a szép alak után.

Egész éjjel nem bírtam aludni, folyton a szép lány volt szemem előtt, másnap a hivatalos könyvek betűi között is azt a két csillogó szemet láttam. Meg voltam ígézve egészen. Egy falusi lány büvölt meg! Bosszankodtam magamra; mégis alig-hogy a hivatalból kiszabadultam utczán le, utczán fel szaladgáltam, nem tudtam a nyomára akadni. Mintha kieseréltek volna, futottam egy álomkép után. Azt sem tudtam lány-e vagy asszony. Arra a gondolatra, hogy talán már asszony is, felforr bennem a féltékenység. Ne tessék kinevetni, kérem, féltékeny voltam, nem tudtam kire.

Két hétig hasztalanul hajszoltam, végre lemondtam a reményről, hogy valaha feltaláljam, mikor egy reggel hivatalba menvén, a szomszédház nyitott ablakán kellemes női hang hallatszott ki. Megálltam; a szétválasztott függönyök egy szép fehér kezét s egy portörölő-ruhát engedtek látni. Háttal fordulva egy nő törülgetett és dúdolt, végre megfordult s én meglepetésemben majd hová nem lettem, mikor az én régen keresett tündéremet ismertem fel benne, ő is megismert, elpirult, elpirul most is mikor elbeszélem neki szerelmünk első felvonását, három évi boldog házasság után.

Urak! hölgyek! ne átkozzák a sarat!

lünk, értjük alatta különösen a mezőgazdasági biztosítást, melynek két nemét kell megkülönböztetnünk, nevezetesen az úgynevezett szalmás gabona- és takarmány-biztosítást és az általán-biztosítást. Az utóbbi kiterjed az összes gazdasági felszerelésre, élő és holt leltárra, továbbá az évi termésre. Az általán-biztosításnál a gazdasági felszerelés és termény egész mennyiségét és érdekét kell biztosítani s így némileg ellentéte az úgynevezett első hoczkázati biztosítás, melynél határozott érték biztosítatik, a melynek összege erejéig a biztosító minden a gazdaságban a biztosítási év alatt előforduló kárt megtéríteni tartozik.

Némely országokban annyira belátták a biztosítás fontosságát, roppant gazdasági előnyét, hogy behozták a kényszerbiztosítást, vagy maga az állam vevén kezébe a biztosítás ügyének vezetését vagy államilag megbízott és az állam felügyelete alatt működő társulatok útján eszközölve azt.

A biztosításnak a mezőgazdaságin kívül egyéb nemei is vannak, melyek igen czélszerűek, mint például a tüzkár és baleset elleni biztosítások, élet- állapot- szállítmány-biztosítások stb. Ezek közül különösen még a baleset elleni biztosítást említjük meg tüzetesebben, mint a biztosítás egyik igen gyakorlati nemét, mely a szegény munkás-osztály védelmét czélozza. A balesetbiztosítás két ágra, ugymint az egyéni és együttes biztosítási ágra szakad. Az egyéni biztosítási ágat különben még ott is, hol a munkásoknak kényszer baleset biztosítása áll fen, magán vállalatok gyakorolják. Az egyéni biztosítás az együttes biztosítástól abban különbözik, hogy az előbbivel a névszerint megnevezett egyén minden őt bárhol érhető baleset ellea, az utóbbival a meg nem nevezett egyének az őket hivatásszerű foglalkozásuk közben érhető baleset ellen biztosítatnak. Az egyéni biztosításra nézve biztosított baleset alatt értik a külső fizikai, illetőleg újabban mechanikai erő által okozott testi sérüléseket. Biztosítani lehet tőkét halálesetre, ugyszintén állandó munkaképtelenség esetére. Az állandó munkaképtelenségnek két fokozatot különböztetnek meg, u. m. teljes és részleges munkaképtelenséget. Az előbbinél az egész biztosított tőke összeg, az utóbbinál azonban a biztosított összegnek csak részösszege fizettetik meg.

Hátra volna még azon kérdés: mely intézetnél biztosítsunk? A biztosító intézet realitásának megítélésében irányadó a biztosító alap nagysága, a melyre az támaszkodik, továbbá azon egyének erkölcsi értéke, akiknek kezébe az intézet vezetése letétezt. E tekintetben tehát senkit befolyásolni nem áll szándékunkban s az egyéni mérlegelésnek meghagyjuk az elhatározás szabadságát. Főczélunk cikkünkkel csak az volt, hogy a biztosítás ügyének fontosságát gazdaközönségünk figyelmébe melegen ajánljuk, mint a közjó egyik emeltyűjét.

A közönség köréből.*)

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Bár biztosan nem tudom, de azt hiszem, hogy Abonyban több 800 holdnál szőlővel van kultúra alatt.

Ha annyi van, akkor kell, hogy csak a szőlő-tulajdonosok circa 10000 hektoliter tartalmú hordókkal birjanak. Én azt hiszem, hogy ez egy maga már megérdemlené azt, hogy városunkban egy hitelesítő hivatal felállítassék, amennyiben a mostani körülmények között a hordó-tulajdonos

*) E helyen közérdekű felszólalásoknak szivesen ad helyet a Szerk.

kénytelen vagy Czeglédre vitétni a hordót, a mi költséges, vagy azt az időt bevárni, amikor a hitelesítő ide jön, — ami megint kellemetlen, mert éppen akkor használatban lehet a hordó.

Ha a tekintetes szerkesztő ur gondolja, hogy ez keresztül vihető, akkor kérem soraimnak b. lapjában való közlésére.

Vagyok kiváló tisztelettel:

W.

Az „Abony” 11-ik számában ez a rejtvény adatott fel: Mi az oka annak, hogy községünkben 12 ezer lakó közül mult hónapban összesen 31 halt meg, ugyanezen időben Sashalmon 9 tót gyermek?

A felelet könnyű és csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy nagy főfájást fog-e okozni azoknak, akik hivatva vannak az ily rejtvények megoldására?

Engem azonban még egy rejtvény foglalkoztat.

Ha a vasuti töltésen átlépünk, nem látni az utakon sem marhát sem libát legelni, mert a mezei örök, úgy látszik, egész komolyan fogják fel szolgálati köteleességeiket. Bent azonban a városban még a fűutakon is alig látni mást, mint kis pástorok őrizete alatt legelő liba-falkákat.

Mi lehet az oka e furesza kontrasztnak?

Egy helybeli.

A szikviz-gyártást tudtunkkal szigorú ellenőrzés alá rendeli a törvény, ami legalább is annak egészségi oldalát illeti. Hogy azonban az üvegek használhatósága — és a gyártás kielégítő mennyiségére nézve van-e valami beavatkozási joga a hatóságnak, nem tudjuk. Mindenesetre azonban figyelmökbé ajánlom a szikviz helybeli gyártóinak, hogy a közönség iránt nagyobb figyelemmel tartoznak, ha azt nem akarják, hogy a gyártás jogot egy harmadik czég szerezze meg magának és tisztos concurrentiával kényszerítse őket arra, hogy eléggé fizetett pénzért a közönség teljesen kiszivatható szerkezetű és ne darabban levő szódavizeket hozzanak forgalomba.

Azt hisszük, hogy e sokak nevében történő felszólalásunk teljesen jogosult.

Egy társaság.

SZINHÁZ.

Mult heti műsor.

Vasárnap: „Országgyűlési szállás” vigjáték, irta: Vahót Imre. Ujházi Ede második fellepte.

Hétfőn: Ujházi Ede búcsúfelleptével az „Othhon” színmű, irta: Sudermann.

Kedden: nem volt előadás.

Szerdán: „Kukta kisasszony” énekes bohózat, irta: Márkus József.

Csütörtökön: búcsú előadásul az Abonyi Lajos szobor alapja javára: „A betyár kendője” népszínmű, irta: Abonyi Lajos.

Ujházi Ede vendégszereplése sem volt képes telt házat csinálni, pedig azok, kik nem látták a mester játékát, sajnálhatják, hogy elmulasztották megnézni, mert valóban élvezetes esték voltak azok.

Hétfőn az „Othhon”-ban Berzsenyi Margitnak (Magda) a játéka megkértszerezte a hatást s valóban a közönség csupán a vendég iránti udvarias-ságból hivta ki folyton Ujházit, különben Berzsenyi Margit eléggé kárpótolva volt a nyílt színen kapott tapsokkal.

Most pedig mintegy visszatekintés képen emlékezzünk meg az egyes kiválóbb egyégekről.

Első helyen mint mindig, úgy most is Berzsenyi Margitot emeljük ki. Berzsenyi az első felleptével meghódította a színházi közönséget s a közönség szeretetét mind végig meg is tartotta s méltán mondhatjuk, hogy ha nem örökre is, de soká, nagyon soká. — a meddig egy művésznék az emléke fenn maradhat — az ő emléke is élni fog szívünkben.

Némethy Gizella, a kedves és általános szeretetben és tiszteletben álló művésznő sajnos nagyon mellőzve volt az utóbbi időben, úgy annyira, hogy 10 napi szünetelése után a két utolsó estén játszott csak. A közönség „A kukta kisasszonyban” való felleptekor éljenzéssel fogadta és sok szép csokorral tüntette ki.

Abonyi Terézt az utolsó hetekben mintha csak kieseréltek volna. Szépen énekelt s már nem

félt a közönségtől, mint az első napokban. Egyes szerepekben oly szépen, ügyesen és kedvesen játszott, hogy ezekből itélve szép jövőnek néz elébe, mert bár még kezdő a színpadon, mégis már kész művész. Tiszta szívükből sok szerencsét kívánunk neki szép pályáján.

Halmay Kornélia jóízű humoros játékaival aratott számos diadalt; Ujj Ferenczné nem különben.

A segéd színésznők közül igen ügyesnek és tehetségesnek bizonyult Tajthy Etel, Pataky Anna és Pataky Vilma.

Krasznay Andort illeti az elsőség a férfiak között. Temperamentumos bonvivant színész, ki a vidéken már szép hírnevet szerzett magának, s ki méltó tagja lenne a főváros bármelyik színházának is.

Szilágyi Aladár, Rátkay Sándor állandóan a közönség kedveltjei voltak. S hisszük, ha mi sokszor megfogunk róluk emlékezni és örömmel gondolunk az ő játékaikra, ők sem feledkeznek meg az abonyi közönségről, mely mindig kitüntette őket.

Nemes Sándor szép bariton hangjával zajos sikereket aratott. Bár ő is még kezdő, de már is túl tett a többi és régebben kezdő színészekén. Csak azt kívánjuk, hogy majd akkor is, mikor már igazán nagy művész lesz, akkor is gondoljon néha az abonyi közönségre, mely szintén egy babérlevéllel járult koszorújához.

Vágó István igen ügyes jellemszínésznek bizonyult.

Erdőssy Károlynak szép tiszta organuma van és szépen játszik.

A közönség meggyőződött arról, hogy Kiss Pál színigazgatónak a társulata oly remekül van szervezve, hogy mindig örülni fogunk annak, mi abonyiak, ha társulatával felkeresi Abonyt.

Végül megemlítjük, hogy az Abonyi Lajos szobor alap javára tartott jótékonycélú előadás tiszta jövedelme 1 frt 05 kr. volt, azonban a szobor bizottság ezt nem fogadta el.

—é—ő.

MI UJSÁG?

— **Himen.** Fördös Károly tanító és Molnár Mariska esküvője mához egy hétre délután 5 órakor lesz.

— **Uj czeglédi plebános.** Habár a kinevezés tényleg még nem történt meg, azon helyzetben vagyunk, miszerint illetékes forrásból értesíthetjük lapunk t. olvasóit, miszerint a néhai Makáry István apát-plebános halálával megürült s a vallás-alap patronátusa alá tartozó czeglédi plebánia legközelebb Horváth József hévizi esperes-plebános személyével lesz betöltve. — Az új plebános élettrajzi adatai: röviden a következők: Horváth József, szül. 1844. nov. 29. Félegyházán. Pappá szenteltetett 1868. aug. 24-én. Nyolcz évi s. lelkészség után 1876-ban hévizi plebános lett, 1897-ben a gödöllői kerület esperességével bízott meg. — Kívánjuk, hogy a közel jövőben megtörténendő e kinevezés úgy az új lelkipásztor-nak, mint leendő hiveinek örömeire szolgáljon s a hitélet felvirágzására!

— **Ünneplés közben.** Az Abonyi Lajos-szobor alap javára rendezett ünnepélyes színi előadás alkalmával részvétellel értesültünk, hogy boldogult koszorús költőnk kedves neje — akire az egész város oly szeretettel gondol — ez idő szerint gyöngélgedik. — Szívükből kívánunk neki minél előbb friss jó egészséget.

— **Nagyon szeretnénk** megörökíteni azoknak a neveit, akik csütörtök este a „Betyár kendője“ előadásán a színházban voltak. Abonyi Lajos koszorus költőnk darabját a boldogult szerző emléksobrának alapjára adta elő Kiss Pál szintársulata. A lelkes közönség rokonszenvesen fogadta a darabot, melynek előadása némi kívánni valót hagyott ugyan fönt, azt azonban a megjelentek figyelmen kívül hagyták, mert egyrészt Berzsenyi és Némethy játékaí bőven pótolta bennünket a többi fogyatkozásokért, másrészt mindannyiunkat áthatott ama alkalmosság, — hogy városunk nem rég letűnt nagyságának emlékezetét legelőször ünnepelhetjük. Épen ezért volt rossz hatással ránk az az indolencia, amit a páholyok és elsőrendű helyek üressége árult el. Akik nem voltak ott, hazafias kötelességet mulasztottak, amit más alkalommal pótolni reménylünk.

— **Kápolna-szentelés.** Amint már a múlt alkalommal jeleztük, ma délután 3 órakor lesz a templomból körmenetileg kivonulás a

Csicsmán-féle kápolnának, mely családi sirbolt fölé állítottatott és a mellé helyezett három kálváriai kőkeresztnek megáldásához. Talán nem lesz érdektelen ez alkalommal közelebbi adatokat is hozni róluk tudomásra. A sirboltot és kápolnát a helybeli Meleg testvérek építették, mint vállalkozók. Mindkettő tiszta téglából készült. A kápolna hossza 3^o3; szélessége 2^o3; magassága a földszintétől 2°, az alap 3° mély. Kívül márvány lapon van megörökítve az építkezők neve. Az ajtó két oldalán levő fülkében sz. János és sz. Terézia szobra ékeskedik. A faszindely tetőzetén egy kis torony emelkedik. Belsejében egy izlésesen kiállított faoltár van díszes faragásokkal és egy olajfestésű képpel, mely a sz. Háromságot ábrázolja annak jelzéseül, hogy a kápolna annak tiszteletére szenteltetik. Az ajtatoskodók részére két oldalt egy-egy pad áll; a vas-sínekkel készült erős boltzaton a Vörös László helybeli festő által készített sz. Mária-alak terjeszti ki kegyelmet osztó kezeit. Az oltár és felszerelése a bpesti Réty és Benedek czég készítménye s dícséretére válik a magyar iparnak, mely e téren is már felveszi a versenyt a külfölddel. Ugyancsak e czégnek készítménye a három kálvária-kereszt is, mely I. minőségű sóskuti kőből készült 840 frt költségen, hozzá az alapozást a Meleg testvérek 60 forintot készítették. Kívánjuk, hogy a kegyes alapítványozó lelkiörömet találjon művében, a hiveknél pedig fokozza az a buzgóságot!

— **Katona dolog.** Polgár Imre huszár-örmester csütörtökön reggel a főhadnagya lovát lovagolta. A tisztí lovak egy csomóban jöttek haza a gyakorló térről. A főhadnagy tüzes vérű lova neki hevülve elhagyta valamennyi lovat és tüzeben — nem tudni mi okból — óriásat ugrott, magosan, mint valami szárnyas állat. A ló fejével ugrott neki egy vastag élő fának, még pedig olyan erővel, hogy a fa kemény kérgéből nagy darabot leütött a fejével. E pillanatban a ló a fától — miént a gumi laptá — visszapattant, a terhelő elszakadt és Polgár örmeister nyergestől repült a levegőbe, — ráesett egy kerítésre, onnan bele az árokba. Mikor magához tért pillanatnyi ájulásából, mikor fel akart ugrani, akkor vette észre, hogy nem bírja hasznát venni lábának. A bal lábszára fent, közel a czomb tövéhez ketté törött, a jobb lábszár csontja térden alól végig repedt. — Iszonyatos . . . iszonyatos érzés volt az. A ló is ott feküdt a földön elterülve. — Polgárt pénteken reggel szállították el a budapesti katonai kórházba. Sajnáljuk, mert igen derék lovas volt, akit a német császár is ezüst érdemjegygyel tüntetett ki, midőn egy nagy gyakorlat alkalmával feltűnt neki a nyalka magyar huszár utánozhatatlan lovaglása. — A csonttörés aligha engedi meg többet, hogy nyeregbe ülhesse. Ilyen a katonaélet... Ezt hívják katona dolognak.

— **Az abonyi tanuló ifjuság** ma tartja Neppel Ferencz ur erdejében nyári mulatságát a polgári iskola ösztöndíj alapja javára. — Kérjük városunk közönségét, erkölcsi és anyagi támogatásban részesíteni a rendezőség nemes buzgalmát, nehogy itt is a részvétlenség miatt ifjuságunk magasztos célú törekvése a sikertelenség tengerébe fuljon. Ifju barátainkat pedig üdvözöljük a cselekvések mezején s kívánjuk a Confetti és serpentin nehéz csatáiból a rendezőség győzelmesen kerüljön ki.

— **Az iparos ifjuság** utánzásra méltó igyekezetet ténisít a folyó hó 24-én tartandó nyári mulatság sikere érdekében, melynek jövedelme felerészben a polgári iskola alapja, másik fele részben az iparos tanoncok ösztöndíjja alapja javára fog fordíttatni. A rendezőség névsora biztosítékot nyújt a sikerre s tekintve a céllé, melynek pártolása emberbaráti és hazafias kötelesség, annak méltó megnyilatkozásában nem is kételkedhetünk.

— **Sérült forintosok.** Az olyan ezüst egy forintosokat, melyek kivannak lukasztva, vagy más módon annyira meg vannak sérülve, hogy fizetésképen senki el nem veszi, a kir. adóhivatalnál 1899. július végéig be lehet adni. Az adóhivatal elküldi Körmöczbányára és az ezüst értéket később onnan megtérítik.

— **Keztyűre gyűrű.** N. N., vagy ha jobban tetszik X. Y. urnő nem elégszik meg azzal az öntudattal, hogy sok az arany gyűrűje, hanem még fitogtatni is szereti. A napokban nyilvános helyen kellett megjelenie és — borzasztó még kimondani is — a gyűrűket felhuzgálta a keztyűre. A sors aztán azzal büntette meg hiúságát, hogy az uton elveszték a gyűrűk az ujjairól . . . bizonyosan azt gondolták a gyűrűk, hogy vagy mi, vagy a keztyűk.

— **Ma ötven éve,** hogy a magyar őrség Füttoknál a szerbeket kegyetlenül elpáholta, kik ugyanezen napon gyújtották föl Földnánt, melyért aztán Bachtold — a július 28-án árulóvá lett — magyar vezér döngette el őket alaposan. Ugyan megemlékeznek-e erről drága szomszédaink, meg arról, hogy „ne bántsd a magyart“?

— **Tűzoltók.** Főszolgabírói rendelet ment a városhoz, hogy 30 nap alatt tűzoltóságot kell szervezni, mert az 1888. évi miniszteri rendelet azt parancsolja, hogy minden faluban, városban kell lenni tűzoltóságnak — és pedig vagy pénzen fogadottaknak, vagy önkénteseknek, vagy pedig kötelezetteknek. Ez utóbbi esetben minden férfi 20 évestől 40 évesig köteles tűzoltó. — Abony város nem teheti azt, hogy pénzes tűzoltókat tartson. Az önkéntes tűzoltók legnagyobb része — tisztelet a kivételeknek — csak parádézni volt jó, — nagyon önkéntesek voltak; ha akartak mentek, ha nem akartak — nem mentek a tűzhöz, — össze is ment az egész. Nincs más hátra, mint a „muszaj tűzoltókat“ kirendelni, mint a katonákat; akkor aztán lesz rend a tűznél, meg munkás kéz is. Csak tapintattal, szakértelemmel kell őket szervezni, vezetni, hogy a köteles tűzoltók érezzék magokban, hogy ők nem rabszolgák, hanem hogy szabad polgárokhoz illő polgári kötelességet teljesítenek. — Jó tűzoltók az abonyiak, csak vezetni kell őket, — tudni kell őket vezetni, mert a gorombaságot senki sem szereti zsebre rakni,

— **Beküldetett.** A nyári melegek alatt legalább — ajánlanánk az előljárásiág figyelmébe a hentesek üzlethelyiségeiben raktározott élelmiszerek sűrű vizsgálatát, mert bizony meg esik, hogy a fogyasztó közönség nagyon kifogás alá eső cikket kap, s ha visszaküldi, az a gorombaság, amit aztán még a tetejébe kap, föl ér egy kis spanyol-amerikai háborúval.

— **Ez is statisztika.** A magyar híres a nagy kancsójáról és nagy pipájáról. Pedig ezek tekintetében nagyon is közepes helyet foglal a nemzetiségek sorában. Mert például: a dánusra jut évenként és fejenként 9 liter szesz, a németre 8¹/₂, a magyarra 5, az osztrákra 4, a muszkára 3¹/₂, az angolra 2¹/₂, a spanyolra 2, az olaszra 1. A dohányzás dolgában a hollandus áll legelől, fejenként 3¹/₂ kilóval, azután az amerikai következik 2¹/₁₀ kilóval, a német 1¹/₂ kilóval, a belga 1¹/₂, a magyar és osztrák 1, a francia 9/10, orosz 9/10, angol 7/10, olasz 6/10, spanyol 1/2 kilóval. A dohány szó — a statisztika szerint — nálunk most a tető pontját érte el, — ha eszökkenne a dohányzás szenvedélye, az senki sem bánna inkább, mint a kincstár, melynek az az egészségre káros szenvedély oly szép hasznót hajt, minthogy ez a szenvedély szegényt, gazdagot egyaránt zsarol. Ennek megadóztatása még is inkább igazságos, mint a boré meg a húsé, általában az élelmi szereké. A kiszaradt füstös géjét pálinkával s más szeszes itallal nedvesítjük, tehát a fogyasztási adóhoz meg idővel és önkéntes pénz kiadással is járulunk.

CSARNOK.

Vágy.

Ti távol, kék hegyek,
Virágos rét, árnyas liget!
Ugy vágyom felétek,
Megnyugodnom csak ott lehet.

Jő csendes alkonyon
A lágyan lengő, esti szél.
Kitárom ablakom,
S az busan, altatón regél.

Oh! Rege az nekem,
Emlékeztet ifjuságra,
Mely elszállt felettem,
S nem jő vissza többé soha.

Béke szállt keblembé . . . .
Látom nem volt más, csak — álom.
Erdő végy öledre!
Hisz régen pihenni vágyom.

Idola.

A cigány szerelme.

Irta: VARGYASI.

(Vége.)

Barnáéknál nagy sürgés-forgás van, a vendégek is gyülekeznek a környékből. Nem egy fiatal leány, vagy fiatal asszony tekint irigykedve Terikére, ki sápadtan fogadja az érkező vendégek üdvözléseit. — Mindenkinél feltűnt a leány halványasága.

— A boldogságtól! — mondogatták a vendégek magokban; persze azt nem tudták, de el sem hitték volna, hogy még az nap reggel is ott térdelt atyja előtt, hogy csak menjen el Zsitvayhoz és mondja meg neki, ne jöjjön el, nem akar feleséges lenni, nem tudja szeretni.

Végre a vendégek mind összegyülekeztek s a násznagy a szokásos formaiságok betartásával megkérte Terikének a kezét, azután felhuzták ujjára a karikagyűrűt s a papa boldogan adta rájuk áldását.

A leány, mikor vőlegénye ott a vendégek előtt ajkára nyomta az első tüzes szerelmi csókot, úgy érezte, hogy a pokol nyílt meg előtte minden kínjával, minden szenvedésével. Szeretett volna menekülni vőlegényétől, kifutni a teremből, neki menni a széles Tiszának s a csobogó habokban keresni menekvést.

Irigykedve nézte a többi leány, hogy csókolja Zsitvay menyasszonyát, ki még csak nem is viszonzozza azokat a csókokat. Hányan adnának egyért tizet vissza s ez még szívesen sem veszi.

Egyszerre csak megszólal a tornácson Zsitvaynak a nótája . . .

Felnyitották a tornác ajtaját, hogy közelebbről lássák, jobban hallják a szépségéről is híres cigány primást. De amint felnyílt az ajtó és Laczi megpillantotta a tündér szép leányt, kiért odahagyta szülővárosát, kiért hirnevet, vagyont akart szerezni, kiejtette kezéből a vonót s úgy érezte, hogy elvész vele a világ. De addig tartott csak, mint egy szempillantás, vonójával leütött egy rózsalevelet és huzta tovább a Zsitvay nótáját, aki eljegyzését tartja a szép Barna Terikével. Csakhogy másképp szólott most a hegedű, mint azelőtt, míg a rózsalevelet le nem ütötte. Kesergőbb volt minden hangja. Hogy sirt . . . hogy jajgatott az a kis hegedű.

Gyöngéd volt az én szerelmem,
Selyem kendő volt a lelkem;
E kendővel simítám le
Homlokát, ha elborult volt.
Szegény kendő, selyem kendő!
Ugy eldobtak, mint egy rongyot
Nem visel rá senki gondot.

És míg a hegedű zokogott, míg szemei könnyben áztak, könnyein keresztül rátapadt nézésével arra a szép leányra.

A hangos társaság elnémult a hegedűszóra. Mi történt? Aki így muzsikál, annak a szíve tele van érzéssel, tele fájdalommal, tele epedő szerelemmel. S a cigány huzta . . . huzta fáradhatatlanul. És sem a cigányok a huzásba, sem a vendégek a hallgatásba nem fáradtak bele. A primás cigány meg épen új erőt nyert.

Arca égett, szeme lobogott; szívének hangos dobogását el akarta fojtani a muzsika zajában. A cigányokat delejes varázslat járta át; soh'sem hallották még Laczit így muzsikálni.

Csodálatos varázs, melynek nincs neve.

Fájdalom a gyönyörben; futó szélvihar nyögése — a napsugáros völgy virágai között.

Zsitvay önkénytelenül ajkaihoz vonta szép jegyese kis puha kezét a hangok epedő rezgése alatt, mely az érzelmek fellázadt vihara után lágyan kérő, édes sóhajtásba olvadt. . . . De csak egy pillanatra, addig, míg a vőlegény megcsókolta jegyese kezét . . .

Egy megrázó akkord! Tamadó vihar sivitása, jajgató hangok szivszakgató sikongása. — Minden arczon végig fut a varázslat, a lelki borzalom ideges rángása — és a cigány uem látja mindent, csak azt az egyet, azt a szentet, aki nem az övé, s akinek kezét más csókolja.

Csak ezt látja lobogó szemeivel — de érzi, hogy elbűvölt mindenkit s azt a fájdalmat, mely az ő szívében tombol, belelopta annak a szívébe is. És boldog volt e gyötrelmes lázban.

Itt van, itt vele együtt sirt az, akit szeret. Milyen halvány, hogy szomorkodik a hegedű bánatos, fájó hangján. Az ő szerelme, az ő elrabolt szerelme.

Eh! Ki tudja?! Ki tudja lesz-e asszony — aki még most leány? — Ki tudja azé lesz-e vagy lesz-e valakié?

Óh, de örjítő gondolat egy cigány fejében;

hanem azért nem örült meg, csak szédült abban a viharban, melynek esendesülése talán örök nyugalom, vagy talán boldogság lesz.

Ki tudja melyik? . . . Ki tudja melyik fáj most jobban? a remény-e, vagy a kétségbe-esés s melyik esik jobban? a viharzó fájdalom-e, vagy az irigy gyönyör.

S rákezdte azt a nótát:

Megálmodtam az éjszaka
Nagy hűtlenséged,
Rózsaszínű koporsódban
Látalak meg téged
Szép kis fejeeskéden
Fehér koszorú volt
Arczodon boldogság, —
Az enyémen bú volt.

Hej de nem is álom volt ez,
Még mostan is látlak
Szöke fűrtös fejeeskéden
Most is koszorú van.
Menyasszony koszoru
Csillog-billog rajta,
A számomra megvagy
Mindörökre halva.

Örült mámor gyönyörben fájdalomban.
Az öreg Barna Ádámnak — ki ott állt a banda előtt — könnyet esalt a szemébe s megveregette Laczi vállát, azt mondta:

— Nem csodálom, hogy nagy lump volt a Béni, ha mindig így muzsikáltál neki. Hanem most már egy tapodtat se ám reggelig.

. . . Reggelig! . . . Egy egész éjszakán át látni, húzni neki a szebbnél szebb nótákat s aztán . . . talán megcsókolni neki a kezét!

Hanem az éjszaka elmúlt, a hajnal felpirkadt, az angyal elrepült . . . kézesók még sem volt.

Olyan gyáva volt, pedig olyan sokat ivott . . . Minél többet ivott, annál szebben huzta.

— Igyál Laczi! Igyál!

Biztatta miudenkoi. Az urak is meg a cigányok is.

— Hiszen utoljára muzsikáltat a Zsitvay Béni legényképen.

— Húzzad Laczi! tudod azt a tiedet . . . „Fekete szem éjszakája!“

De Laczi most nem azt húzta, mintha nem is hallotta volna. — Vérszemet kapott, mint egy győztes király a vert ellenség felett.

Azt kezdte el, hogy:

Szomorú fűz hervadt lombja
Ráhajlik egy sirhalomra,
Kis madárka zeng az ágon,
Temetőbe sirba vágyom,
Sirba vágyom.

A hosszú eljegyzési mámor után hosszú álom következett. — A pénz dobáló urak, a hólyagos újjú cigányok mind pihenni tértek.

Csak Laczi nem alszik még most sem, hanem tart nála a szilaj mámor tovább is és zaklatja, mintha neki a zaklatás lenne a nyugalom.

III.

Az asszonyok és leányok éjjel után oszolni kezdtek s Terikét is pihenni küldték. De sajtó szíve nem tudott pihenni. Fülébe csengett folyton az a mámorító nóta, érezte folyton azt a lángoló tekintetet, mely lelkét majd elégette. Le ment a kertbe s mint valami alvajáró barangolt az utakon, de egyszer csak a kert hátsó ajtajához ér, mely a Tiszához vezető ösvényre nyílik. Kinyitja az ajtót és lemegy a Tisza felé.

A mélymedrű Tisza lassan csobogó habjaiban kaczerkódva nézegeti magát a hold ezüst rezgő sávokat fest a tovasiető apró hullámokra.

Ott áll és merengve nézi, hogyan nyelik el a rengő habok a parton álló topolyák és fűzfák árnyékait. Hátha ő is odaadná magát ezeknek a haboknak, nem kellene visszatérni vőlegényéhez soha többé.

Csak most érezte igazán, hogy mennyire nem szereti azt a szép, deli férfit, ki nagy boldogságában nem tudott hová lenni.

Belelépett egy csolnakba s annak az orráról nézegette a saját rezgő árnyékát a csábítóan lágyan rengő habokban. Szédülni kezdett a megpihenés vágyától . . . s a másik perczben már elnyelték a hullámok, . . . mint a parton álló topolyák és fűzfák árnyékait.

A locsanasra egy éji madár rebbent fel. Egy kuvik — a halálmadár. Egyet víjjant s aztán ismét fészkeire szállt.

A lanyha szél szerelmesen suttog a fehér hátú levelekkel . . . A nesztelen éjbe félelmesen szól

bele a városi toronyóraütésének tompa kongása s utána az ajtatos, vontatóan éneklő kiáltás erkélyéről:

„Dicsértessék az Úr Jézus Krisztus!
Éjjel után kettőt ütött az óra.“

IV.

Pünkösöd szombatján este oly esendes, oly kihalt volt az egész város. Mindenki pihenni tért, hogy koránkelve üdvözölhesse a napsugaras reggelt.

. . . Éjjel elütötte már a toronyóra. Egyszerre megnyílik a temető fekete kapuja s egy meggörnyedt alak támolyog előre a sötét lombok alatt; A léptek zajára éji madár rebbent fel előtte egy kuvik — a halálmadár. Egyet víjjant s tova repült.

Kihajló csipkebokrok tépdesték meg sietős utjában.

— Már nincsen messze . . . idelátszik, szinte világít a frissen hantolt sir.

Odaért a sirhoz.

Az éjszaka olyan esendes s az ő szíve olyan viharos vott.

— Itt vagyok, eljöttem utánad. Megismersz-e még? Én vagyok . . . szeretlek és meghalok utánad, amint te meghaltál nekem. Ha nem ismersz rám, majd megismersz, ha elhúzom a nótádat . . . és feljössz, hogy öleljelek, csókoljalak.

A hegedű megszólalt az éjben. Szerelmet esdekel, fájdalomban sirt.

— Noked húzom Te szent! Te angyal. Hallgasd meg — ismerj rá. A hegedűszón a szívem zokog. Visszahivlak, visszakérlek. Nem adlak oda másnak, nem adlak oda a fekete földnek.

S a hegedű sirta, hogy:

Éjjel-nappal összeteszem kezemet,
Imádságba foglalom a nevedet,
Jó az Isten, meghallgatja kérésem,
Meg is őriz, vissza is ad énekem.

Szomorú fűz ágai hajoltak fölé amint húzta. A nyájas holdsugár hozott üzenetet a másvilágról, onnan ahol az angyalok vannak . . . Azt az üzenetet, hogy nem ez az a nóta, nem ez az a régi . . . Azt húzd, azt a régit!

A cigány szeméből záporoként hullottak a könnyek a hegedűre.

— Azt a régit!

Szomorú fűz hervadt lombja
Ráhajlik a sirhalomra,
Kis madárka zeng az ágon,
Temetőbe sirba vágyom.

És nem szakadt meg a húr a fájdalomtól, hanem sirta tovább:

Szomorúan zúg-búg a szél,
Csendről, nyugalomról beszél
Édes lesz ott megpihenni,
Oda lent már nem fáj semmi,
Nem fáj semmi.

Az utolsó hangnál leesett a hegedű a földre, aztán . . . leesett mellé a hegedű gazdája is.

A hegedű húrja helyett a cigány vergődő szíve szakadt meg.

A test tompa zuhanására egy éji madár rebbent fel, egy kuvik — a halálmadár. Egyet víjjant a néma, nesztelen éjben és aztán . . . esendes lett minden.

HIRDETÉS.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Van szerencsém Abony város és vidéke n. é. közönségének tudomására hozni, hogy az előre haladott idény miatt a raktáron levő árukat **tetemesen leszalított áron** árusítom el.

Új mintájú karton rófe 12 krtól feljebb.
Jóminőségű gyoles „ 10 krtól feljebb.
Jóminőségű festő „ 12 krtól feljebb.

Ezen **rendkívül olcsó árakat** a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlva, maradtam

kiváló tisztelettel

VAJDA ADOLF,
(Weinberger-féle ház.)

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!